

JOSEF LUX – osobní vzpomínky

Neodkrývám vám nic nového, když připomenu, že dříve Církev považovala za téměř jedinou možnou a spolehlivou cestu do nebe pouze cestu kněze, řeholníka, panny, poustevníka na poušti ... a to je v podstatě všechno.

S lidmi běžného světa si jakoby nevěděla moc rady. Světec byl ten, kdo byl dokonalý ve všech ctnostech, žil v odříkání a konal zázraky jak za svého života, tak i po smrti.

Až 2. vatikánský koncil postavil v tomto smyslu, tj. ve smyslu cesty ke spáse, do roviny povolání ke svátostnému kněžství a třeba povolání pro rodinný život. Každý může plnohodnotně usilovat o svatost (tj. v duchu příkazu: Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec) právě tam, kde je, nemusí odcházet za zdi kláštera. Jeho místem a prostředkem posvěcení je jeho práce a spolupracovníci, jeho rodina, jeho kancelář, fabrika, dílna, učebna, ordinace, prodejna a dokonce i parlament či ministerstvo.

Papež František v katechezi při nedávné generální audienci 19.11.2014 říká: „Ke svatosti není zapotřebí být biskupem, knězem či řeholníkem.“

Znovuobjeveným archetypem dnešního dobrého křesťana je člověk, který usiluje o dobro pro všechny, denně se pere se svými slabostmi, padá, ale hlavně hned vstává, prosí Boha o odpuštění a pomoc, nepodléhá depresi, nevzdává se.

Tímto prizmatem jsem vždycky nahlížel i na Josefa Luxe. Dříve jsem ho neznal a setkal jsem se s ním až na ministerstvu. Nebyli jsme tedy žádní staří známí z dětství, ani jsme spolu nechodili do školy, do hospody či nevysedávali celé večery v politických rozhovorech. Dokonce i v jeho rodině jsem byl pouze na jedné krátké příležitostné návštěvě. Člověk nepotřebuje mnoho času na to, aby v druhého „uvěřil“.

Ke kraťoučkým osobním rozhovorům, co byl ministrem, jsme se náhodně setkávali tak jednou za rok, za dva – ale od té doby jsem s ním denně – kdo může rozumět, určitě rozumí.

Náš první rozhovor proběhl v jeho pracovně, kde mi krátce řekl, že lesnictví nerozumí, že od toho tam má mě a že se na mě musí spolehnout. Řekl jsem mu, že mu garantuju, že se v odvětví nebude dít nic nekalého, když bude nějaký průšvih, že okamžitě přijdu a že budu plnit jeho pokyny, protože věřím, že je má odkonzultované s Nejvyšším Šéfem. „No ty to máš ale jednoduché, Pavle“ řekl mi. „Já vím“ odpověděl jsem. A tak to skončilo a tak jsme se seznámili.

Jednou jsem s ním potřeboval probrat nějaký problém. Tak jsem se ohlásil v sekretariátu, dostal přidělený den, hodinu a minutu. Dostavil jsem se tedy a čekal na něj. Otevřely se dveře a on říká: „Buď zdrav, Pavle, co si přeješ?“

Začal jsem hovořit. Měl tak 3m za dveřmi kulatý stůl s křesly na osobnější jednání. Vlídňným gestem a s bradou v dlani mě k němu vedl ... a plynule mě obloukem zase nasměroval do dveří.

„Když to neumíš říct ve 2 větách, tak sem ani nechod.“

Mrzelo mě to hned dvakrát:

1. že jsem nedokázal projednat problém, se kterým jsem tam šel a
2. že jsem ho okradl o 2 cenné minuty.

Zejména v 2. polovině 90. let měl svůj den skutečně naplánovaný po minutách. Měl 4 vysoké funkce (místopředseda vlády, ministr, šéf strany, prezident PF a další) a to nemluvím o tom, že byl otcem rodiny, přítelem mnoha lidí, křesťanem, apoštolem, hudebníkem i výborným bavičem. Kdysi jsem se ho ptal, jak to všechno stihne? M.j. mi řekl, že ještě v noci ve svém pražském bytě přijímá návštěvy a pak po půlnoci studuje ty hory materiálů na zítřek se všemi komentáři svého tajemníka a poradců. Spal minimálně.

Dopouštěl se strašného násilí na svém bratru oslu – jak sv. František nazýval vlastní tělo.

Chtěl a proto i musel být ve všem perfektní, protože chtěl dosáhnout všeho, co si předsevzal. Když řekl NE, bylo to konečné NE, když řekl ANO, mohl ses o to slovo opřít, jako o betonový bunkr.

Sám člověk ale dokáže v takové pozici málo. Byl proto spravedlivě velmi náročný i na své spolupracovníky.

Vzpomínám si na jednu jeho poradu ministra, která se konala každý týden nad zemědělskými materiály. Sedával v čele stolu, kolem náměstci a někteří ředitelé a jednotlivé odbory postupně předkládaly plnění svých úkolů. Slovo dostali jacísi kovaní vedoucí pracovníci a spustili žoviálním způsobem: „Víte panem ministře, my jsme měli připravit určitý materiál, ale my jsme ho nepřipravili, protože tak se to nikdy nedělalo, to se takto ani nedá“. Připravoval jsem si své vystoupení a tak jsem moc nevnímal okolí, ale hned mi bylo jasné, že to nemůže skončit dobře ...

Následovala hrozná rána. Ministr oběma pěstmi vší silou praštil do stolu a mocně zařval.

Ještě s pěstmi na stole se Josef na mě jakoby zespodu podíval a jeho oči říkaly: „Zase jsem prohrál, vid' ...“

Pracovníci museli okamžitě opustit jednací místnost. Na jiných ministerstvech by následovalo propuštění – ale tady ne. Věděli však velmi dobře, že toto se již nesmí nikdy zopakovat.

Jedna z nejpozoruhodnějších vzpomínek se týká schválení Lesního zákona v roce 1995. Pracovalo se na něm snad celých 5 let. Komise a komise, nekonečná věčně kontroverzní jednání s dotčenými ministerstvy – životního prostředí, obrany, školství, vnitra, průmyslu a obchodu, zahraničí, financí, KPR – prošel stanovisky i jejich právníků i zahraničních odborů, každou chvíli se měnili jejich ředitelé a náměstci a ti měli stále jiné a nové požadavky, názory a ultimáta, do toho sdružení vlastníků malých lesů, vlastníků velkých lesů, lesů měst a obcí, šlechtických lesů, dále ještě nekonsolidované bojové jednotky různých ekologů a ekologistů se stále protichůdnějšími a radikálnějšími názory, Liga lesní moudrosti, Jihočeské matky, Greenpeace, Děti Země, do toho zelení poslanci, novináři a lobbyisté ... zástupci

krajů a okresů, myslivců ... co vám budu povídat. Návrh samozřejmě musel projít několikrát poradami všech ministrů včetně zemědělství jako garanta, legislativní radou vlády a vládou samotnou. To vše již bylo za námi.

Jednoho sychravého deštivého dne jsme jeli s Josefem z pohřbu z Jižních Čech do Parlamentu. Ten čas si Josef vybral ke konzultaci. Zákon jsem mu podal v deskách na volných listech, jak bylo zvykem, na přední sedadlo vedle řidiče, kde v rozporu s předpisy sedával.

Přelétl pohledem první tři listy a vykřikl: „No tohle snad, Pavle, nemyslíte vážně!“ „Josefe, to není náš text, samozřejmě, to je výsledek tisíce kompromisů. To, co máš na mysli, jsme ale docela dobře ošetřili textem v §13 odst. 4 písm. j.“ „No, moc jsi mě nepřesvědčil, Pavle!“ a četl dál. Ale jen pár vteřin. Opravdu se rozzlobil, vykřikl, že tohle opravdu ne, to nebude obhajovat a celý svazek přes hlavu hodil dozadu. Připomínám, že zákon předtím několikrát prošel i jeho poradou a nakonec vládou ČR.

Kdysi jsem potkal onoho mladého řidiče, co nás vezl a ten mi i po letech říká upřímně: „Pavle, ty v..e, to bylo strašný! Já myslel, že řekne, ať zastavím a vyhodí tě z auta!“

Sesbíral jsem listy a svázel do desek. Beze slova jsme dojeli do Prahy. Myslím, že celou cestu přemýšlel o tom, že oba moc dobře víme, že věci mají být průhledné a stručné, ale že žijeme v rozhárané společnosti s názory od socialismu po radikalismus, od potřeby prosazovat dobré věci po prosazování osobních zájmů atd.

V Parlamentu si vzal svazek a vstoupil do pléna. Ve foyer čekaly zástupy zainteresovaných zelených existencí různé provenience – jak nasáčkovaná grupa faraonových krokodýlů čekající na vnitřnosti obětí – a ptaly se: „tak co?“ „No nic – normálně“, říkám ...

Tenkrát tu ještě nebyly obrazovky pro sledování jednání on-line a galerie nabyla z nějakého důvodu přístupná.

Když se objevil nějaký poslanec, jeho známí se na něj vrhli a on pravil: „Zasekli jsme se u §3 a nemůžeme se pohnout z místa – nevidím to dobře, chlapí....“ Připomínám, že zákon má 65 paragrafů.

Po hodině vyšel jiný a říká svým známým: „Jsme teprve u §6 a nemůžeme se přes něj přenést, to se nedá dneska stihnout, to vám vrátíme zpátky k přepracování a začnete znovu od začátku“

Josef vyšel asi za 4,5 hodiny. Připadal mi jak Mojžíš, když podruhé scházel z hory Sinaj s deskami Zákona v ruce.

Byl moc unavený, ale oči mu svítily.

Podal nám desky zákona a říká: „Tady to máte ale §9 odst. 2) písm. b) jsem musel vyměnit za jiný paragraf v zákoně o potravinách ... !!!“

A bylo !

E-mail: Seattle 5. listopadu 1999

Milý Pavle !!!

Předně Tě moc zdravím ze Seattlu. Díky za pozdrav a hlavně modlitby.

Musím se s Tebou podělit o naši radost, neb včera jsem diskutoval výsledky odběru kostní dřeně po transplantaci a výsledek je – čistá, tj. bez starých trable přivádějících (*buněk*). Přijal jsem tu zprávu s velkou pokorou a s velkou vděčností (*a s velkou vírou*) v Boží Lásku. Také si uvědomuji obrovskou podporu mnoha dobrých lidí – díky za ni, můj milý Pavle.

Jinak je tu doznívající podzim a já se snažím chodit na malé procházky a raduji se z drobností.

Moc pozdravuj všechny společné známé. (*...ted' mám tedy příležitost vám ten pozdrav předat*)

Tvůj Josef